

मैत्रावरुणर्वसिष्ठः। विश्वे देवाः। त्रिष्टुप्।

शं न इन्द्राग्नी भवतामवोभिः शं न इन्द्रावरुणा रातहव्या।

शमिन्द्रासोमा सुविताय शं योः शं न इन्द्रापूषणा वाजसातौ ॥ ७.०३५.०१

अवोभिः- रक्षाशक्तिभिः। इन्द्राग्नी। इन्द्र ईशनाधिदेवता। अग्निः क्रत्वधिदेवता। शम्- शान्त्यै। भवताम्। नः। रातहव्या- दत्तहविष्कौ। इन्द्रावरुणा- इन्द्रावरुणौ। ऋताधिदेवता वरुणः। शम्- शान्त्यै। भवताम्। इन्द्रासोमा- इन्द्रासोमौ। सोमो रसाधिदेवता। सुविताय- सुखाय। शम्- शान्त्यै। योः- योगाय। भवताम्। वाजसातौ- सम्पल्लब्धौ। इन्द्रापूषणा- इन्द्रापूषणौ। पूषा पोषकः सूर्य आत्मा। नः- अस्माकम्। शम्- शान्त्यै। भवताम् ॥१॥

शं नो भगः शमु नः शंसौ अस्तु शं नः पुरंधिः शमु सन्तु रायः।

शं नः सत्यस्य सुयमस्य शंसः शं नो अर्यमा पुरुजातो अस्तु ॥ ७.०३५.०२

भगः- सौभाग्याधिदेवता। नः- अस्माकम्। शम्- शान्त्यै भवतु। शंसः- स्तुतिः। नः शम्। अस्तु- भवतु। पुरन्धिः- बहुधारणावती धीः। शं नो भवतु। रायः- सम्पदः। नः शम्। सन्तु- भवन्तु। सत्यस्य- अवितथस्य। सुयमस्य- शोभननियमस्य। शंसः- स्तुतिः। नः शम्। पुरुजातः- बहुधा जाता। अर्यमा- औदार्याधिदेवता। नः शम् ॥२॥

शं नो धाता शमु धर्ता नो अस्तु शं न उरूची भवतु स्वधाभिः।

शं रोदसी बृहती शं नो अद्रिः शं नो देवानां सुहवानि सन्तु ॥ ७.०३५.०३

धाता- विधायकः। धर्ता- धारकः। स्वधाभिः- स्वधारणाभिरन्नैर्वा। उरूची- विस्तृता पृथिवी। बृहती- महत्यौ। रोदसी- द्यावापृथिव्यौ। अद्रिः- पर्वतो मेघो वा। नः शं भवन्तु। देवानाम्। सुहवानि- शोभनाह्वानानि। नः- अस्मभ्यम्। शं सन्तु ॥३॥

शं नो अग्निज्योतिरनीको अस्तु शं नो मित्रावरुणावश्विना शम्।

शं नः सुकृतां सुकृतानि सन्तु शं न इषिरो अभि वातु वातः ॥ ७.०३५.०४

ज्योतिरनीकः- ज्योतिर्मुखः । अग्निः- पावकः सत्क्रतुः । मित्रावरुणौ- स्नेहाधिदेवता ऋताधिदेवता च । अश्विना- प्राणेशनशक्तिभूतौ । नः शं सन्तु । सुकृताम्- पुण्यकृताम् । सुकृतानि- पुण्यानि । शं नः सन्तु । इषिरः- प्रेरितः । वातः- वायुः । शं नो वातु ॥४॥

शं नो द्यावापृथिवी पूर्वहृतौ शमन्तरिक्षं दृश्ये नो अस्तु।

शं न ओषधीर्वनिनो भवन्तु शं नो रजसस्पतिरस्तु जिष्णुः ॥ ७.०३५.०५

पूर्वहृतौ- पूर्वमेवाहूते । द्यावापृथिवी- द्यावापृथिव्यौ । नः शं भवतः । दृश्ये- दर्शनाय । अन्तरिक्षं शमस्तु । ओषधीः- ओषध्यः । वनिनः- तरवः । नः शं भवन्तु । रजसस्पतिः- उदकपालकः । जिष्णुः- जयशीलः पर्जन्यः । नः शमस्तु ॥५॥

शं न इन्द्रो वसुभिर्देवो अस्तु शमादित्येभिर्वरुणः सुशंसः।

शं नो रुद्रो रुद्रेभिर्जलाषः शं नस्त्वष्टा ग्राभिरिह शृणोतु ॥ ७.०३५.०६

देवः- द्योतकः । इन्द्रः- परमेश्वरः । वसुभिः- धनैः । नः शमस्तु । आदित्येभिः- अखण्डप्रकृतिजैर्देवैः । वरुणः- ऋताधिदेवता । सुशंसः- सुष्ठु स्तुतः । शमस्तु । जलाषः- अम्मयी । रुद्रः- द्रवणाधिदेवता । रुद्रेभिः- स्वर्गणैः । नः शमस्तु । त्वष्टा- शिल्पाधिदेवता । ग्राभिः- स्त्रीशक्तिभिः । इह- अत्र । शृणोतु ॥६॥

शं नः सोमो भवतु ब्रह्म शं नः शं नो ग्रावाणः शमु सन्तु यज्ञाः।

शं नः स्वरूपां मितयो भवन्तु शं नः प्रस्वः शम्वस्तु वेदिः ॥ ७.०३५.०७

सोमः- रसाधिदेवता । शं नो भवतु । ब्रह्म- मन्त्रो मेधा ब्रह्मवर्चः उपासनं वा । शं नः । ग्रावाणः- स्थैर्यप्रतीकाः पाषाणाः । यज्ञाः- दानानि पूजाः सङ्गतिकरणानि । स्वरूपाम्- शब्दकराणां

यज्ञद्रव्याणाम् । वज्राणां वा । मितयः- मानानि । प्रस्वः- ओषधयः । वेदिः- अग्निवेदिः । शं नः
सन्तु ॥७॥

शं नः सूर्यं उरुचक्षा उदेतु शं नश्चतस्रः प्रदिशो भवन्तु ।

शं नः पर्वता ध्रुवयो भवन्तु शं नः सिन्धवः शमु सन्त्वापः ॥ ७.०३५.०८

उरुचक्षाः- उरुप्रकाशः । सूर्यः । शं न उदेतु । शं नश्चतस्रः प्रदिशो भवन्तु । ध्रुवयः- स्थिराः ।

पर्वताः- गिरयः । शं नो भवन्तु । सिन्धवः- नद्यः । आपः- उदकानि । शं नः सन्तु ॥८॥

शं नो अदितिर्भवतु व्रतेभिः शं नो भवन्तु मरुतः स्वर्काः ।

शं नो विष्णुः शमु पूषा नो अस्तु शं नो भवित्रं शम्वस्तु वायुः ॥ ७.०३५.०९

व्रतेभिः- धर्मैः । अदितिः- अखण्डप्रकृतिः । शं नो भवतु । स्वर्काः- शोभनमन्त्राः । मरुतः- वाताः

प्राणविशेषाः । शं नो भवन्तु । विष्णुः- सर्वव्यापी सर्वान्तर्यामी । शं नो भवतु । पूषा- पोषकः सूर्य

आत्मा । शमस्तु । भवित्रम्- भुवनम् । शमस्तु । वायुः- वातः । शमस्तु ॥९॥

शं नो देवः सविता त्रायमाणः शं नो भवन्तुषसो विभातीः ।

शं नः पर्जन्यो भवतु प्रजाभ्यः शं नः क्षेत्रस्य पतिरस्तु शम्भुः ॥ ७.०३५.१०

त्रायमाणः- रक्षकः । सविता- सूर्यः । देवः- द्योतकः । विभातीः- प्रभात्यः । उषसः । पर्जन्यः-

वृष्ट्यधिदेवता । शम्भुः- शङ्करी । क्षेत्रस्य पतिः- केदारदेवता । प्रजाभ्यः शं नः सन्तु ॥१०॥

शं नो देवा विश्वदेवा भवन्तु शं सरस्वती सह धीभिरस्तु ।

शमभिषाचः शमु रातिषाचः शं नो दिव्याः पार्थिवाः शं नो अप्याः ॥ ७.०३५.११

देवाः । विश्वदेवाः- सर्वद्योतकाः । शं नो भवन्तु । सरस्वती- रसचोदयित्री । धीभिः सह । शमस्तु ।

अभिषाचः- अभितः सेवमानाः । रातिषाचः- दानं सेवमानाः । दिव्याः- दिवि भवाः । पार्थिवाः-

भौमाः । अप्याः- अप्स्वन्तरिक्षे जाताः । शं नो भवन्तु ॥११॥

शं नः सत्यस्य पतयो भवन्तु शं नो अर्वन्तः शमु सन्तु गावः ।

शं न ऋभवः सुकृतः सुहस्ताः शं नो भवन्तु पितरो हवेषु ॥ ७.०३५.१२

सत्यस्य । पतयः- पालकाः । अर्वन्तः- अश्वाः । गावः- धेनवः । सुकृतः- शोभनकर्माणः ।

सुहस्ताः- सुबाहवः । ऋभवः- उरु भासमानाश्चिद्रश्मयः । पितरः- पूर्वाचार्याः । हवेषु- आह्वानेषु ।

शं नो भवन्तु ॥१२॥

शं नो अज एकपादेवो अस्तु शं नोऽहिर्बुध्न्यः शं समुद्रः ।

शं नो अपां नपात्पेरुरस्तु शं नः पृश्निर्भवतु देवगोपा ॥ ७.०३५.१३

अज एकपात्- ब्रह्मा महत्तत्त्वाधिदेवता । अहिर्बुध्न्यः- तन्मूलोऽहङ्काराधिदेवता । समुद्रः- अर्णवः ।

पेरुः- तारकः । अपां नपात्- अब्जोष्णिः । देवगोपा- देवरक्षिणी । पृश्निः- अदितिरखण्डप्रकृतिः । शं

नः सन्तु ॥१३॥

आदित्या रुद्रा वसवो जुषन्तेदं ब्रह्म क्रियमाणं नवीयः ।

शृण्वन्तु नो दिव्याः पार्थिवासो गोजाता उत ये यज्ञियासः ॥ ७.०३५.१४

आदित्याः- अखण्डप्रकृतिजाः । रुद्राः- द्रवणाधिदेवताः । वसवः- सम्पदायकाः । इदम्- एतम् ।

नवीयः- अभिनवम् । क्रियमाणम् । ब्रह्म- मन्त्रमुपासनं वा । जुषन्त- सेवन्ताम् । दिव्याः- नभोजाः ।

पार्थिवासः- भौमाः । गोजाताः- रश्मिजाताः । उत- अपि च । ये अन्ये । यज्ञियासः-

यज्ञसम्बन्धिनः । ते । नः- अस्मान् । शृण्वन्तु ॥१४॥

ये देवानां यज्ञिया यज्ञियानां मनोर्यजत्रा अमृता ऋतज्ञाः ।

ते नो रासन्तामुरुगायमद्य यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ७.०३५.१५

देवानाम् । यज्ञियानाम्- पूज्यानामपि । यज्ञियाः- पूज्याः । मनोः- ज्ञानिनः । मन ज्ञाने । यजत्राः-

पूज्याः । अमृताः । ऋतज्ञाः- सत्यज्ञाः । ते । नः- अस्मभ्यम् । उरुगायम्- विष्णुम् । रासन्ताम्-

यच्छन्तु । यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥१५॥